



MERKEZİ  
KAYIT  
KURULUŞU



MERKEZİ KAYDI SİSTEMDE  
KAYDI KATILMA BELGELERİNE İLİŞKİN  
İŞ VE İŞLEM KURALLARI



MERKEZİ  
KAYIT  
KURULUŞU

<b>GİRİŞ</b> .....	<b>1</b>
<b>Hesapların Açılması</b> .....	<b>2</b>
<b>Geçiş Süreci</b> .....	<b>2</b>
<b>İHRAÇCI İŞLEMLERİ</b> .....	<b>3</b>
<b>Pay İhracı</b> .....	<b>3</b>
<b>Pay İptali</b> .....	<b>4</b>
<b>Fon Varlıklarının Saklanması</b> .....	<b>6</b>
<b>VİRMANLAR</b> .....	<b>4</b>
<b>HUKUKİ İŞLEMLER</b> .....	<b>4</b>
<b>Tasfiye/Devir</b> .....	<b>4</b>
<b>Haciz İşlemleri</b> .....	<b>5</b>
<b>Rehin Teminat İşlemleri</b> .....	<b>5</b>
<b>Fonun Sona Ermesi</b> .....	<b>5</b>

## **GİRİŞ**

SPK tebliğlerinde tanımlandığı şekliyle fon, halktan katılma belgeleri karşılığı toplanan paralarla, belge sahipleri hesabına, riskin dağıtılması ilkesi ve inanlı mülkiyet esaslarına göre, belirli varlıklardan oluşan portföyü işletmek amacıyla kurulan **mal varlığıdır**. Fonun tüzel kişiliği yoktur ve katılma payları ancak içtüzüğünde kurucu dışındaki aracı kuruluşlarca serbestçe alım satımı öngörülen A tipi yatırım fonlarının katılma belgeleri menkul kıymet sayılmakta, diğerleri ise kıymetli evrak olarak kabul edilmektedir. Katılma belgelerinin itibari değeri yoktur. Fon pay değeri, fon toplam değerinin tedavüldeki katılma belgelerinin kapsadığı pay sayısına bölünmesiyle elde edilir.

Süregelen uygulamada yatırım fonlarının katılma payları istisnalar dışında fiziken dolaşıma çıkmamakta, elektronik olarak işlem görmektedir. Kurucusunun dağıtım ağı dışında alınıp-satılan fonlar ise piyasanın çok küçük bir kısmını oluşturmakta, genel olarak fon payları sadece kurucusu üzerinden alınıp satılmaktadır. Mevcut düzenlemeler kapsamında Fon portföyündeki yerli menkul kıymetler Takasbank'da, diğer varlıklar ise SPK'ca kabul edilen saklama kurumlarında saklanmaktadır.

Fon katılma paylarının kaydileştirilmesi bunların kurucusu dışındaki aracı kuruluşların yatırımcılarınca da alınıp satılabilmesini kolaylaştıracaktır.

## **Hesapların Açılması**

Sistemin genel prensibi olarak, üyeler kendi hesapları altında MKK'ca istenilen bilgileri girerek yatırımcı hesapları açacaklardır. Üye kurum bünyesinde hali hazırda bir MKK hesabına sahip olan yatırımcılar için ayrıca bir fon hesabı açılmayacaktır, keza MKK hesaplarında hertürlü kaydi kıymet izlenebilecektir. Aşağıda anlatıldığı üzere fon katılma payları MKK sisteminde oluşturularak yatırımcı hesaplarına dağıtılacaktır.

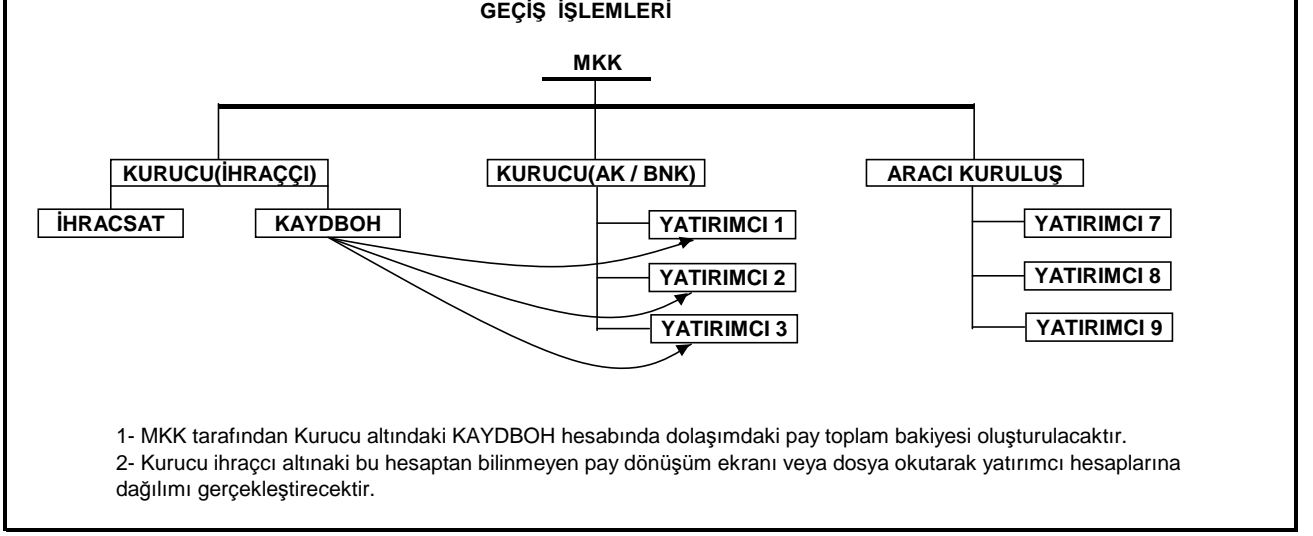
Merkezi Kaydi Sistemde açılacak olan yatırımcı hesaplarında tüm kaydi kıymetler bir arada izlenebileceğinden portföyünde sadece yatırım fonu bulunan müşterilere hesap açılırken hisse senedi hesap açım prosedürü aynen geçerli olacaktır. Merkezi Kaydi Sistemde hali hazırda fon müşterilerinin aracı kuruluşlarda var olan hesaplarının açılabilmesi için de MKK tarafından hesap açım işleminde istenen bilgilerin tamamlanması gerekecektir.

## **Geçiş Süreci**

SPK tarafından kaydileştirme kararının verilmesi ile fon kurucularının müşterileri adına MKK nezdinde hesap açmaları ve KAYDBOH (Kaydi paylar bilinmeyen ortak hesabı) hesabında MKK tarafından, önceden satışı yapılmış olup kurucu sisteminde müşterilere dağılmış olan fon bakiyesinin toplu olarak yaratılmasının ardından, bilinmeyen pay dönüşüm ekranından veya dosya okutularak yatırımcı hesaplarına bakiyeleri aktarmaları gerekecektir.

Basılı olarak yatırımcıya teslim edilmiş durumda olan payların yatırımcı bilgisi bulunmayan kısmı da "kaydi bilinmeyen ortak" hesabında izlenecektir.

## GEÇİŞ İŞLEMLERİ

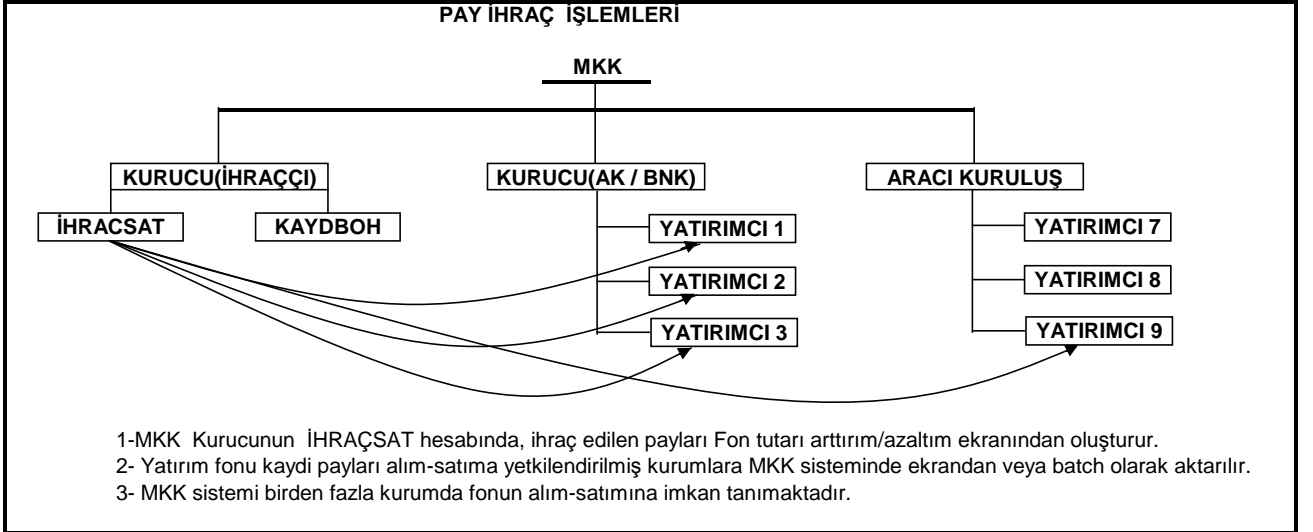


## İHRAÇCI İŞLEMLERİ

## Pay İhracı

SPK'dan alınan izni müteakip kurucu tarafından MKK'ya iletilen belgelere istinaden, MKK tarafından Merkezi Kaydi Sistemde ihraççı üye olarak tanımlanmış olan Yatırım fonu kurucusunun altında bulunan İHRACSAT(Satılabilir Paylar Havuz Hesabı) hesabında Fon Tutarı Artırım- Azaltım ekranları kullanılarak fon kaydi pay miktarı "ihraç edilen paylar" olarak oluşturulur. İhraççı üye, MKK sistemine aktarılabilecek tüm pay alım satımlarını ilgili havuz hesabından gerçekleştirecektir. MKK, SPK bildirimleri doğrultusunda yapılan ihraçların kontrolünü yapacak ve SPK'ya raporlayacaktır.

## PAY İHRAÇ İŞLEMLERİ



Yatırım fonu alım satım bildirim ekranlarından aracı kuruluş tarafından iletilen gerçekleşmiş işlemler, kurucu tarafından onaylanarak MKK sisteminde hesap kayıtları güncellenir.

Bu ekranlara ilişkin dosya formatlarının batch (elektronik dosyaların MKK sistemine gönderilmesi) olarak iletilmesi mümkün olacaktır.

Hali hazırda başka kurum müşterilerine satılan paylar kurucu altında açılan ilgili kurum hesabında toplu olarak saklanıp, dağıtım yapan kurum sisteminde yatırımcı dağılımı takip edilmektedir.

MKK sisteminde kurucu dışında dağıtım yapacak kurumlara SPK tarafından izin verilmesi ile fon ihraçcısı parametre ekranında tanımladığı yetkili kurumlara alım satım işlem bildirim ekranı veya dosya okutma yolu ile pay aktarımlarının girişi yapılacak ihraççı onayını takiben fon paylarının ilgili hesaplara dağılımı sağlanacaktır.

## **Pay İptali**

Fon tutarı azaltım işlemlerinde yatırımcılara dağılmış olan payların azaltıma dahil olması durumunda yatırımcılardaki paylar geri alınarak IHRACSAT (Satılabilir paylar hesabı) hesabında azaltıma konu olacak bakiyenin oluşmasının ardından, MKK tarafından fon tutarı artırım-azaltım ekranı kullanılarak söz konusu paylar kayden iptal edilerek fonun satılabilir pay tavanı azaltılır.

## **VİRMANLAR**

Fon paylarının yatırımcılar arasında virmanlanabilmesi mümkün olacaktır.

Mevcut yapıda, ancak aralarında sözleşme bulunan kurumlar ile kurucu fon paylarını alıp satabilmektedir. Bunda bir değişiklik olmaması halinde yine aralarında sözleşme bulunan kurumlar sistemi kullanarak alış satış yapabilecekler, MKK sistemindeki yatırımcı hesaplarına bu işlemlerin yansıtılması alım satım işlem bildirim ekranı veya batch dosya ile gerçekleşecektir.

## **HUKUKİ İŞLEMLER**

### **Tasfiye**

Kurul kararı ile fonun tasfiyesi halinde fon payları alım satım bildirim ekranı veya dosya aktarımı ile yatırımcı hesaplarından IHRACSAT(satılabilir paylar)hesabına aktarılacak, MKK tarafından Fon tutarı artırım azaltım ekranı kullanılarak iptal edilecektir.

## **Haciz İşlemleri**

Seri:IV, No:28 sayılı Kaydileştirilen Sermaye Piyasası Araçlarına İlişkin Kayıtların Tutulmasının Usul ve Esasları Hakkında Tebliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Seri:IV, No:36 sayılı tebliğ ile düzenlenen 22. Madde’de belirtilen usul ve esaslar çerçevesinde Haciz işlemleri gerçekleştirilecektir.

MKK kayıtlarında yer alan fon yatırımcıları için, icra dairelerinden haciz bildiriminin gelmesi ile birlikte, haciz alacağına bağlı olarak hacze konu kıymetler, yatırımcı hesapları altındaki Hacizli Kıymetler Alt Hesabına (HACZ) aktarılacaktır. HACZ alt hesabına aktarılan kayıtlar için detay bilgiler ayrı bir tabloda izlenecektir. İhtiyati tedbir kararının bildirilmesi halinde de aynı alt hesaba aktarım yapılarak kayıtlar, Tedbir kodu ile ayrıntılandırılacaktır.

Hacedilen kıymetlere ait ilgili icra müdürlüğünce gönderilen satış kararı (ıslak imza) fon katılma belgelerinin fon kurucusuna geri verilmesi şeklinde gerçekleştirilir. Satış karşılığı alınan TL tutarları, ilgili icra dairesince bildirilen hesaplara gönderilir.

Haciz işleminde hesapta bulunan kıymet açısından en likit olandan az likit olana göre bir öncelik sıralaması yapılacaktır.

## **Rehin Teminat İşlemleri**

MKK sisteminde tüm kaydi hakların rehin teminat (R/T) işlemlerine konu edilebilmesine imkan veren bir yapı oluşturulmuştur. Yatırım fonu katılma paylarında bu yapı üzerinden R/T işlemlerine konu edilebilecektir.

Rehin teminata konu katılma paylarının R/T satış işlemleri de genel R/T prosedürüne uygun olarak gerçekleşecektir.

## **Fonun Sona Ermesi**

Fon, ilgili Tebliğ’in 52’nci maddesinde belirtilen durumdan başka 53. maddesinde sayılan nedenlerle sona erer.

Bu durumda Fon mal varlığı, fon içtüzüğündeki ilkelere göre tasfiye edilir ve tasfiye bakiyesi katılma belgesi sahiplerine payları oranında dağıtılır. Fesih anından itibaren hiçbir katılma belgesi ihraç edilemez ve geri alınamaz.

## EK-1 FON VARLIKLARININ SAKLANMASINA İLİŞKİN İLKELER

### **Fon Varlıklarının Saklanması**

Takasbank her türlü fon varlığı fiziki menkul kıymeti doğrudan saklayabilmekte, fiziki olmayan veya yabancı kıymetleri ise müşterileri adına ilgili kayıt/saklama kurumu nezdindeki hesapları aracılığıyla izleyebilmektedir. Bunların içinde yerel hisse senetleri ve tahviller olduğu gibi yabancı kıymetler (eurobondlar gibi) de vardır. MKK'nın tahvil ve bonoları (temelde DİBS'leri) de kaydileştirmesi halinde yerli fon menkul kıymetlerinin tamamı MKK üyesi olan Takasbank altında fon adına açılmış hesaplarda izlenebilecektir. Ancak yabancı menkul kıymetler için bir saklama kurumunun hizmetine duyulan ihtiyaç devam edecektir.

Yerli menkul kıymetlerde kısmi kaydileştirmeye geçilmesi durumunda, fiziki olan menkul kıymetlerin Takasbank sisteminde fon adına açılmış bulunan hesaplarda saklanmasına devam edilecektir, kaydileşen kıymetlerin ise MKK sisteminde Takasbank üyesi altındaki fon adına açılan fon saklama hesaplarında kaydi olarak izlenecektir.

Aracı kurumlar tarafından fon işlemlerini gerçekleştirmek için Yatırım Fonu işlem hesapları tanımlanarak hesap tanımlanması sırasında saklamacı kurum ve fon kodu (Takas üye kodu) bilgileri iletilir.

Yatırım Fonları saklamacısı Takasbank olduğundan Fonlar tarafından işlemler Takasbank terminallerinden gerçekleştirilir ve bu işlemlere ilişkin kontrol ve raporlama sorumluluğu ile ilgili mesajların MKK sistemine iletiminden Takasbank sorumludur.

Genel yapı olarak Fonlar tarafından Takasbank sistemine iletilen bildirimler içinden MKK işlemleri ile ilgili olanlar, Takasbank tarafından otomatik olarak yaratılan elektronik mesajlar ile MKK'ya iletilir. Borsada gerçekleştirilen satış işlemi sonucunda, MKK tarafından takas amaçlı virman blokajı, aracı kurum altındaki fon için açılmış işlem hesabına uygulanır. Satış işlemi sonucunda otomatik olarak oluşturulan ve ilgili Fonun Takasbank ekranında T+1 sabahı görüntülenen takas işlem sonuçlarına göre T+2 sabahı fon virman kayıtları Takasbank sisteminde otomatik olarak yaratılmaktadır. Fon Yöneticisinin tercihinin göre serbest ya da şartlı virman şeklinde gerçekleştirilen hisse senedi virman kayıtları Fon yetkililerinin onayından sonra Takasbank sisteminde gerekli kontroller de yapıldıktan sonra MKK sistemine elektronik mesaj şeklinde iletilir.

## MERKEZİ KAYIT KURULUŞU A.Ş

Borsa'da fon adına gerçekleştirilen hisse senedi alış işlemleri ise, MKK nezdindeki ilgili aracı kurumun hesabından Takasbank altındaki fon hesabına Takas amaçlı virman açıklamasıyla ilgili aracı kurum tarafından aktarılarak sonlandırılır.

Aracı kurum altındaki Yatırım Fonu işlem hesaplarında gün sonu itibariyle kıymet kalmaması gerekmektedir.

Kaydileştirilmeyen kıymetlerin takası ve saklanması ise tamamen MKK sistemi dışında olacaktır.

